

Kwartalnik

PEDAGOGIKA Rok XVII
2018

Nr 2 (68)

SPOŁECZNA

Pod
patronatem ZESPOŁU PEDAGOGIKI SPOŁECZNEJ
PRZY KOMITECIE NAUK PEDAGOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

PEDAGOGIUM

WYŻSZA SZKOŁA NAUK SPOŁECZNYCH
W WARSZAWIE

Rada Naukowa

Józefa Brągiel (Opole), Michał Bron Jr (Szwecja), Wioleta Danilewicz (Białystok), Batia Gilad (Izrael), Kathrin Maier (Niemcy), Ewa Marynowicz-Hetka (Łódź), Krystyna Marzec-Holka (Warszawa), Bożena Matyjas (Kielce), Zbyszko Melosik (Poznań), Maria Mendel (Gdańsk), Jerzy Modrzewski (Poznań), Agnieszka Naumiuk (Warszawa), Jan Niewęglowski (Warszawa), Jerzy Nikitorowicz (Białystok), Ewa Ogrodzka-Mazur (Cieszyn/Katowice), Ulrich Paetzold (Niemcy), Joanna Ostrouch-Kamińska (Olsztyn), Jacek Piekarski (Łódź), Tadeusz Pilch (Warszawa) (przewodniczący), Andrzej Radziewicz-Winnicki (Łódź), Katarzyna Segiet (Poznań), Bohdan Skrzypczak (Warszawa), Mirosław Sobecki (Białystok), Janusz Surzykiewicz (Niemcy), Ewa Syrek (Katowice), Alina Szczurek-Boruta (Cieszyn/Katowice), Mirosław J. Szymański (Warszawa), Bogusław Śliwerski (Łódź), Mikołaj Winiarski (Warszawa)

Redakcja

Redaktor naczelny: Wiesław Theiss
Zastępcy redaktora naczelnego: Ewa Jarosz, Barbara Smolińska-Theiss
Sekretarz redakcji: Anna Perkowska-Klejman
Redaktorzy tematyczni: Danuta Uryga, Basia Vucic, Marta Wiatr
Redaktorzy językowi: Marta Kulesza (język niemiecki), Anna Odrowąż-Coates (język angielski),
Marek Siwicki (język polski)
Redaktor statystyczny: Michał Kwiatkowski

Publikacja współfinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Czasopismo jest indeksowane w bazach: „The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” – CEJSH; Index Copernicus International; ARIANTA

Za publikację w kwartalniku „Pedagogika Społeczna” Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznaje 11 punktów

© Copyright by PEDAGOGIUM WSNS
Warszawa 2018

ISSN 1642-672X

Redakcja oświadcza, że wersja drukowana jest pierwotną wersją niniejszego czasopisma

Redakcja

00-102 Warszawa, ul. Marszałkowska 115, e-mail: redakcja@pedagogium.pl, www.pedagogikaspoleczna.com
Łamanie: Studio KROPKA dtp – Piotr Kabaciński; Druk i oprawa: TOTEM.COM.PL

Spis treści

Pedagogika społeczna w Polsce i na świecie

Wiesław Theiss Edukacja i zaangażowanie. Sto lat pedagogiki społecznej w Polsce (1908–2008). Wprowadzenie	9
Wiesław Theiss Education and Commitment. One Hundred Years of Social Pedagogy in Poland (1908–2008). Introduction.....	35
Helena Radlińska Self Biography.....	61
Tadeusz Pilch, Wiesław Theiss Richard Wroczyński (1909–1987) – Life and Work.....	69
Mirosław Łapot Studium Pracy Społecznej we Lwowie (1935–1939)	83
Mirosław Łapot Higher School of Social Work in Lviv (1935–1939)	103
Barbara Smolińska-Theiss Social Pedagogy in Poland from the Perspective of Successive Congresses	123
Jerzy Szmagański O pedagogice społecznej na świecie.....	135

Stanisław Szmagański
Social Pedagogy – the Directions of Spreading Across the World..... 157

Szkoła i edukacja środowiskowa

Danuta Uryga
Szkoła stowarzyszeniowa jako współczesna forma szkoły środowiskowej. 179

Marta Wiatr
Wokół miejskiej szkoły środowiskowej – *quasi*-szkoły między społecznym a parentokracją..... 193

Marta Kubiszyn
Dzielenie się pamięcią – (re-)konstruowanie narracji – świadkowie zastępczy: *oral history* w projektach na rzecz upamiętniania lubelskich Żydów..... 207

Problemy społeczne

Ewa Kantowicz
Teoretyczne i metodologiczne aspekty badań nad profesjonalizacją pracy społecznej..... 229

Ewa Włodarczyk
Społeczne konsekwencje problemu alkoholowego w Polsce..... 241

Agnieszka Regulska
Od opiekuńczości do aktywizacji i usamodzielnienia. Zasada subsydiarności państwa w organizacji pomocy społecznej..... 259

Recenzje

Katarzyna Odyniec
Maria Mendel (red.), *Miasto pedagogiczne*, „Studia Pedagogiczne” 2016, t. 69, ss. 279 275

Magdalena Roszak
Anna Odrowąż-Coates, Anna Perkowska-Klejman, *Kobiety przestworzy. Refleksyjność biograficzna kobiet służących w Siłach Powietrznych Polski i Wielkiej Brytanii*, Warszawa 2016, Wyd. Difin, ss. 194..... 279

Quarterly

S O C I A L

Year XVII

2018

Vol. 2 (68)

P E D A G O G Y

Patronage

of:

SOCIAL PEDAGOGY UNIT

OF THE COMMITTEE OF PEDAGOGICAL SCIENCES

OF POLISH ACADEMY OF SCIENCES

PEDAGOGIUM
COLLEGE OF SOCIAL SCIENCES

List of Contents

Social Pedagogy in Poland and Across the World

Wiesław Theiss Education and Commitment. One Hundred Years of Social Pedagogy in Poland (1908–2008). Introduction.....	35
Helena Radlińska Self Biography.....	61
Tadeusz Pilch, Wiesław Theiss Richard Wroczyński (1909–1987) – Life and Work.....	69
Mirosław Łapot Higher School of Social Work in Lviv (1935–1939).....	103
Barbara Smolińska-Theiss Social Pedagogy in Poland from the Perspective of Successive Congresses	123
Jerzy Szmagałski Social Pedagogy – the Directions of Spreading Across the World.....	157

School and Community Education

Danuta Uryga Association's School as a Contemporary form of Community School.....	179
--	-----

Marta Wiatr
The Urban Community School – Polish Quasi-Schools. Between Social Participation and Parentocracy..... 193

Marta Kubiszyn
Sharing Memory – (Re-)constructing Narratives – Vicarious Witness: Oral History in Commemorating Lublin’ Jews..... 207

Social Problems

Ewa Kantowicz
Theoretical and Methodological Aspects of Research Dedicated to Professionalization of Social Work..... 229

Ewa Włodarczyk
Social Consequences of Alcoholic Problem in Poland..... 241

Agnieszka Regulska
From the Protectiveness for the Activation and Become Independent. Principle of Subsidiarity of the State in Organization of the Welfare 259

Book Reviews

Katarzyna Odyniec
Maria Mendel (red.), *Miasto pedagogiczne*, „Studia Pedagogiczne” 2016, t. 69 [Maria Mendel (ed.), *Pedagogical city*, „Pedagogical Studies”, Vol. 69] 275

Magdalena Roszak
Anna Odrowąż-Coates, Anna Perkowska-Klejman, *Kobiety przestworzy. Refleksyjność biograficzna kobiet służących w Siłach Powietrznych Polski i Wielkiej Brytanii*, Warszawa 2016 [Anna Odrowąż-Coates, Anna Perkowska-Klejman, *Women of the skies. Biographical Reflexivity of woman serving in the Polish and the British Air Forces*, Warsaw 2016]..... 279